

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2011/2012

**Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek oponenta**

Jméno a příjmení studenta: Martin Vrága

Název práce: Anonymní figuranti

Posudek: praktické části diplomní práce

Série Anonymní figuranti odkazuje ke starým anonymním fotografiím. Jejich původ a osoby na nich zobrazené jsou nám neznámé. Jsou to němé odkazy na aranžované momentky, jako vzpomínky, ke kterým nám ovšem chybí klíč k dešifrování.

Namalované obrazy jen podtrhují tuto nemožnost identifikace. Tím, že autor podle své intence zasazuje portrétované do pozměněných prostředí, jen umocňuje nejasnost jejich čtení. Nejvíce v tomto směru fungují ty obrazy, kde pozadí za figurami nejvíce znejistí. Sedí dvě malé holčičky na bobku v kýčovitě krajině s jezerem a klasickým západem slunce (obraz Die Geschwisterkind)? nebo je to namalované pozadí před kterým pózují ve fotografickém ateliéru? Třeba sedí před obrazem Martina Vrágy? Skoro slyšíme jejich hihňání, cítíme jejich smějící se úšklebek, jak se nám potutelně vysmívají že s nimi nevíme rady. Podobně nepatříčně působí umístění 3 vojáků v jakémsi podivném interiéru s hodinami bez ciferníku a otevřenými dveřmi s výhledem do neurčitelné krajiny, jak je známe z průhledů oken starých obrazů. Vojáci strnule pózují, každý ze dvou sedících maníků směřuje pohledem nesměle a poněkud zruděně někam mimo nás, jen voják stojící v pozadí se ze stínu svého klobouku dívá přímo na diváka, jako by se spolu se sestřičkami z předešlého obrazu také ptal: tak co, kdo a kde to jsme? Nevíš, vidíš? Lam si hlavu... A tak snad jedinou záchytnou a úlevnou oporou ve čtení obrazu je malý oválný obrázek aktu nad dveřmi. Zde víme o co jde. I když, je tomu skutečně tak? Po menší úvaze je ten aktík jaksi stejně mimo jako celé aranžmá. Tyto obrazy jsou nejpodivnější, protože balancují na hraně představitelných možností z reálného světa, nebo ji překračují a volně levitují v oblasti ireálna, halucinací a snových představ. Jejich zvláštní atmosféra je podtržena záměrně trochu přehnanou, kýčovitou malbou a „uřvanou“ barevností.

Prostor v obraze Auf den Trappen, kde jsou schody protaženy až někam do ztracena, není až tak nereálný, záhadný nebo snový. Stejně tak jako obraz Der Blitz, kde jsou kulisovité části malovány jinak než v ostatních obrazech – není tu iluzivní, jakoby reálné prostředí, ale útržkovitá, kolážovitě propojená stafáž různorodých dekonstruovaných prvků. Připomíná to nejvíce divadelní herce na pódiu s kulisami, vzdáleně snad i vzpomínku ze sna na dvě rodiny v neurčitých střípcích kulis, které je možná někdy obklopovaly. Spolu s obrazem O.T. stojící dvojice, kdemá muž vygumovaný obličej, působí tyto obrazy - alespon z počítače, jelikož na živo jsem nenel možnost žádný z nich vidět – jako lépe, svižně namalované, ale oproti námětům s děvčátky a svojáky, které jsou kýčovitější, nemají v sobě tu záhadnou, podivně pokřivenou atmosféru. Jsou chladnější a bez onoho napětí, kladu si otázku – proč vlastně?

Vrága vypráví jakési nakousnuté příběhy, do kterých není možné proniknout, zůstává jen úšklebek a stafáž s nejistými asociacemi. Dotýká se zasunutých vzpomínek, ze kterých zůstal už jen vyprázdněný povrch s nejistým sdělením. Platí to i o Die Familie, snad obraz rodiny která se časem rozprchla do všech koutů světa, někdo možná zemřel, jiný založil rodinu. A kdy že to vlastně bylo? A kde? A proč? A kdo je to tam vzadu nalevo co se tak směje? Možná zase ten malý uličník Martínek Vrágu... Považuji tuto poslední sérii Martina Vrágy za nejucelenější a nejkompaktnější soubor za jeho působení na škole. Hlásí se k odkazu a vlivu lipské školy kde strávil poslední rok studií, a mne by jen na závěr zajímalo, jak definuje charakteristiku lipské malby a jestli jej můžeme začít považovat za prvního moravského dědice této linie?

Otázky autorovi práce:

Návrh hodnocení: Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **B**.

Vypracoval(a): Tomáš Lahoda, ak.mal. vedoucí AMI.

Datum: 7.5.2012

Podpis: